

Zasady udzielania urlopu dla poratowania zdrowia – zgodnie z nowymi przepisami

Michał Kowalski

Cz. III – Przebieg i zakończenie urlopu zdrowotnego

Konieczne zmiany w arkuszu organizacyjnym

- Nauczyciel korzystający z urlopu dla poratowania zdrowia powinien zostać ujęty w arkuszu organizacyjnym – z oznaczeniem, że jest nieobecny w szkole z przyczyn usprawiedliwionych (w zależności od programu komputerowego, w którym jest tworzony arkusz).
- Za nieobecnego nauczyciela korzystającego z urlopu zdrowotnego należy **zatrudnić innego nauczyciela na podstawie umowy o pracę na czas określony na zastępstwo** ewentualnie **przydzielić zwolnione godziny innym nauczycielom już zatrudnionym w szkole**, ale tylko na okres nieobecności nauczyciela korzystającego z urlopu (w tym celu najlepiej zawrzeć **porozumienie zmieniające**, ale z wyraźnym zaznaczeniem, że obowiązuje ono jedynie na czas nieobecności nauczyciela X z powodu urlopu dla poratowania zdrowia).

Zakaz aktywności zarobkowej

- W okresie korzystania z urlopu dla poratowania zdrowia nauczycielowi nie wolno nawiązywać ani kontynuować stosunku pracy ani podejmować innej działalności zarobkowej.

Nauczycielowi wolno	Nauczycielowi nie wolno
podejmować działalność w związkach zawodowych	podejmować lub kontynuować innego zatrudnienia na podstawie stosunku pracy (chyba że przebywa na urlopie bezpłatnym)
uczęszczać na studia	wykonywać świadczeń na podstawie umowy cywilnoprawnej
Korzystać z innych form doskonalenia zawodowego	prowadzić działalności gospodarczej (chyba że zostanie zawieszona)
pełnić funkcję radnego (dieta to nie zarobek)	prowadzić gospodarstwa rolnego w celach zarobkowych
być właścicielem gospodarstwa rolnego (nieprzynoszącego zarobków)	

Zakaz aktywności zarobkowej

- W razie naruszenia zakazu aktywności zarobkowej dyrektor musi **odwołać nauczyciela z urlopu**.
- W odwołaniu należy określić termin powrotu do pracy.
- Jeżeli urlop trwał dłużej niż 30 dni, należy skierować nauczyciela na badania kontrolne.
- W innych przypadkach nauczyciela nie można odwołać z urlopu, nawet jeśli zostanie stwierdzone, że ten urlop został udzielony nieprawidłowo.
- Sam nauczyciel może **zrezygnować** z już rozpoczętego urlopu dla poratowania zdrowia.

Płaca w trakcie urlopu zdrowotnego

- W trakcie urlopu dla poratowania zdrowia nauczyciel pobiera **wynagrodzenie zasadnicze i dodatek za wysługę lat**. Nie otrzymuje innych dodatków do wynagrodzenia (art. 73 ust. 5 Karty Nauczyciela).
- Nauczyciel może otrzymywać inne świadczenia niebędące wynagrodzeniem (ZFŚS, świadczenie urlopowe, nagrodę jubileuszową, dodatek wiejski, dodatkowe wynagrodzenie roczne).
- W przypadku zmniejszenia wymiaru zajęć w trakcie urlopu zdrowotnego nauczyciel będzie dalej korzystał z urlopu, ale zarówno wynagrodzenie zasadnicze, jak i dodatek za wysługę lat, zostaną odpowiednio zredukowane.

Urlop zdrowotny a ochrona stosunku pracy

- W trakcie urlopu dla poratowania zdrowia, a także po złożeniu wniosku o udzielenie tego urlopu dyrektor może wręczyć **wypowiedzenie** stosunku pracy nauczycielowi zatrudnionemu na podstawie **mianowania** (uchwała Sądu Najwyższego z 26 czerwca 2013 r. I PZP 1/13). Ochrona obejmuje nauczyciela zatrudnionego na podstawie umowy o pracę.
- Tym bardziej w okresie urlopu zdrowotnego nauczyciel może więc otrzymać:
  - a) propozycję ograniczenia zatrudnienia,
  - b) informację o przeniesieniu w stan nieczynny.
- W razie wcześniejszego wypowiedzenia urlop zdrowotny będzie trwał do ostatniego dnia okresu wypowiedzenia. Nie ma konieczności podejmowania jakichkolwiek czynności w celu jego skrócenia.

Urlop zdrowotny a ochrona stosunku pracy

- Okres dopuszczalnej niezdolności nauczyciela do pracy z powodu choroby w wymiarze:
  - a) 182 dni,
  - b) 270 dni (jeżeli niezdolność do pracy została spowodowana gruźlicą lub występuje w trakcie ciąży)

może zostać szczególnie uzasadnionych przedłużony o kolejne 12 miesięcy, o ile nauczyciel uzyska prawo do świadczenia rehabilitacyjnego lub **zostanie mu udzielony urlop dla poratowania zdrowia**.

- Jeżeli nauczyciel po urlopie zdrowotnym nie odzyska zdolności do pracy, wówczas jego stosunek pracy musi być rozwiązany w terminie do końca miesiąca, w którym wypadł dzień następujący po zakończeniu urlopu zdrowotnego.

Badania lekarskie na zakończenie urlopu

- W związku z zakończeniem urlopu zdrowotnego nauczycielowi należy wydać **skierowanie na badania kontrolne** w celu stwierdzenia braku przeciwwskazań do pracy na określonym stanowisku. Dotyczy to wyłącznie urlopu trwającego **dłużej niż 30 dni** (art. 73 ust. 6 Karty Nauczyciela).
- Skierowanie nie musi już być wydawane z 2-tygodniowym wyprzedzeniem.
- Skierowanie na badania może być wręczone w ostatnim dniu urlopu zdrowotnego.
- Nauczyciel powinien poddać się badaniom w pierwszym dniu roboczym po zakończeniu urlopu zdrowotnego. W miarę możliwości badania powinny być przeprowadzone w godzinach pracy nauczyciela.
- Skierowanie na badania powinno być wręczone także wówczas, gdy nauczyciel bezpośrednio po zakończeniu urlopu zdrowotnego będzie korzystał z urlopu wypoczynkowego (wyrok Sądu Najwyższego z 26 października 2016 r. III PK 9/16).

Urlop wypoczynkowy po urlopie zdrowotnym

Jeżeli nauczyciel nie wykorzystał urlopu wypoczynkowego wskutek korzystania z urlopu dla poratowania zdrowia, wówczas przysługuje mu urlop wypoczynkowy:

- w placówkach feryjnych - **uzupełniający** – w wymiarze do 8 tygodni (56 dni),
- w placówkach nieferyjnych i dla osób zajmujących stanowiska kierownicze – **zaległy** - w wymiarze odpowiadającym liczbie dni roboczych urlopu wypoczynkowego zaplanowanego, a niewykorzystanego w okresie urlopu dla poratowania zdrowia.

Urlop wypoczynkowy po urlopie zdrowotnym

- Urlop wypoczynkowy/zaległy jest udzielany w terminie wskazanym w planie urlopów albo w razie jego braku – w terminie uzgodnionym z nauczycielem.
- Nauczyciel nie może skutecznie żądać, by urlop uzupełniający/zaległy był udzielony bezpośrednio po zakończeniu urlopu dla poratowania zdrowia.
- Urlop uzupełniający/zaległy może być wykorzystywany w **kilku częściach**.
- Powyższe rozwiązanie dotyczy także urlopów zdrowotnych rozpoczętych jeszcze przed 1 stycznia 2018 r. – z uwagi na interpretację przedstawioną w wyroku Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej w sprawie Alicja Sobczyszyn przeciwko Szkole Podstawowej w Rzeplinie **C-178/15**

Urlop zdrowotny a staż pracy

Okres urlopu dla poratowania zdrowia **zalicza się** do:

- stażu pracowniczego uprawniającego do dodatku za wysługę lat i nagrody jubileuszowej,
- ogólnego stażu emerytalnego (okres składkowy),
- okresu zatrudnienia, od którego zależy wymiar świadczenia urlopowego,
- okresu karencji przed rozpoczęciem stażu na kolejny stopień awansu zawodowego,

Urlop zdrowotny a staż pracy

Okres urlopu dla poratowania zdrowia **nie zalicza się** do:

- stażu pracowniczego, od którego zależy wymiar dodatkowego wynagrodzenia rocznego (ale jeżeli nauczyciel nie przepracuje wymaganych 6 miesięcy wskutek korzystania z urlopu zdrowotnego, wówczas i tak nabędzie prawo do „trzynastki”),
- okresu pracy w szczególnych warunkach (w kontekście emerytury z art. 88 Karty Nauczyciela i świadczenia kompensacyjnego),
- Okresu stażu na wyższy stopień awansu zawodowego (jeżeli nieobecność trwa nieprzerwanie dłużej niż 1 miesiąc)

Co grozi za nieprawidłowości w zakresie urlopu zdrowotnego?

Jeżeli dyrektor niezgodnie z prawem odmówi udzielenia urlopu zdrowotnego lub bezprawnie odwoła nauczyciela z urlopu, wówczas nauczyciel może:

- skierować sprawę do sądu pracy, żądając zobowiązania szkoły do udzielenia urlopu zdrowotnego,
- zasądzenia od szkoły odszkodowania za szkodę lub krzywdę wywołaną nieudzieleniem urlopu zdrowotnego (np. za rozstrój zdrowia),
- złożyć skargę do Państwowej Inspekcji Pracy, która może ukarać dyrektora grzywną w wymiarze od 1 000 zł do 30 000 zł.

Jeśli z kolei dyrektor udzieli urlopu, choć nie było do tego podstaw to wprawdzie nie narusza uprawnień pracowniczych, niemniej jednak może mieć to znaczenie m.in. przy ocenie pracy dyrektora.

Rozwiązania przejściowe

- Nauczycielom, którzy **do dnia 1 stycznia 2018 r.** uzyskali orzeczenie o potrzebie udzielenia urlopu dla poratowania zdrowia, dyrektor będzie udzielał urlopu na dotychczasowych zasadach – nawet jeżeli okażą to orzeczenie już w 2018 r. Orzeczenia takiego nie będzie można zaskarżyć.
- Dotychczasowe przepisy będą również stosowane do nauczycieli, którzy w dniu 1 stycznia 2018 r. będą przebywali na uprzednio udzielonym urlopie dla poratowania zdrowia.

■ Dziękuję za uwagę

■ Zapraszam na *PortalGswiatowy.pl*